

BARNEOMBUDET

Barne- og familiedepartementet (BFD)
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref:
19/00829-2

Saksbehandler:
Elin Saga Kjørholt

Dato:
22. oktober 2019

Høringsuttalelse - Politiattest for personer som er i kontakt med mindreårige

Vi takker for anledningen til å uttale oss om forslagene til endringer i reglene om politiattest for personer som er i kontakt med mindreårige.

Barneombudet har over mange år jobbet med vandelskontroll som et tiltak for å forebygge vold og overgrep mot barn. Vi ser positivt på at det er foretatt en helhetlig gjennomgang av feltet.

Vi er tilfreds med forslaget om hjemmel til å kreve politiattest for ansatte ved Barneombudets kontor. Mange ansatte hos oss er i kontakt med barn og unge, og vi har lenge ønsket oss en slik hjemmel.

Overordnet om Barneombudets innspill til høringen

Barneombudet stiller seg i all hovedsak bak de forslagene som er fremsatt.

Vi ønsker imidlertid å knytte kommentarer til enkelte av forslagene:

- 4.4.1 Forslaget om ikke å gi hjemmel for politiattest for privat barnevaktformidling. Her vil barnet være alene med vedkommende, i noen tilfeller flere ganger, med rom for å skape et tillitsforhold. Vi ønsker at departementet vurderer om hensynet til risiko for barnet har fått for liten vekt her.
- 4.5.2 Forslaget om ikke å gi hjemmel til å innhente politiattest for taxi/annet transport for særlig sårbare barn. Vi mener hensynet til risiko for barnet her har fått for liten vekt og vi ønsker at det skal stilles krav til politiattest.
- Vi stiller oss bak ønsket om at husstandsmedlemmer i avlastningshjem etter helse- og omsorgstjenesteloven skal fremlegge politiattest.
- Barneombudet reiser også spørsmål ved om det bør være krav til fornyelse av politiattesten etter en gitt tid eller knyttet til et nytt verv.

Kommentarer til forslaget 4.4.1 om barnevaktformidling

Forslaget diskuterer om private firma som formidler barnevakt bør ha hjemmel til å kreve politiattest og konkluderer med at dette er et område hvor foreldrene selv må ta ansvaret. Vi har forståelse for denne argumentasjonen, men ønsker likevel å reise spørsmål om dette ivaretar barnets sikkerhet i tilstrekkelig grad.

Arbeidsgruppen fremsetter fire hensyn som ligger til grunn for deres vurdering av om en hjemmel er ønskelig og nødvendig:

- Om risiko: skal den voksne være alene med barn og/eller har den voksne anledning til å skape et tillitsforhold til barnet
- Er det offentlig tjenesteutøvelse
- Er det mulighet for å avgrense gruppen det gjelder
- Er det likhet med andre områder hvor det er krav om politiattest?

Barneombudet mener det første hensynet om risiko for barnet må veie tungt i vurderingen av om det bør være hjemmel for å kreve politiattest. I saker der dette hensynet er klart tilstede bør dette etter vår oppfatning veie tyngre enn de andre.

Private barnevernformidlere driver en virksomhet som kan utgjøre en risiko for barnet. En barnevakt vil være alene med barnet, og man må anta at en barnevakt kan bli benyttet flere ganger for samme barn, og dermed kan komme i posisjon til å skape et tillitsforhold til barnet. Det vil ikke være mulig for foreldre å kontrollere barnevaktens egnethet ut over det formidleren allerede har gjort. Her mener vi risikoen for barnet kan bli for høy dersom det ikke åpnes for å kunne kreve politiattest.

Barneombudet ber departementet vurdere på nytt om private barnevaktformidlere bør ha hjemmel til å kunne kreve politiattest. Dette vil kunne sikre en høyere bevissthet hos formidlere om barnets sikkerhet, og vil sikre at foreldre kan velge en formidler som har innhentet politiattest for sine barnevakter.

Kommentarer til forslaget 4.5.2 om transport

Barneombudet er uenig i arbeidsgruppens forslag om ikke å kreve ytterligere vandelskontroll for de som yter transporttjenester enn det som foreligger i dag.

Barn som ofte transporteres med taxi, for eksempel til og fra barnehage eller skole, er en svært sårbar gruppe. Forskning viser at barn med ulike funksjonsnedsettelse som er i kontakt med mange voksne hjelpere, og som ofte kan ha utfordringer med kommunikasjon, har en forhøyet risiko for å bli utsatt for vold eller overgrep.¹ Barneombudet har de siste årene hatt flere henvendelser der barn eller foreldre opplever transporten av barna som utrygg.

Vi mener politiets vandelskontroll knyttet til utstedelse av taxiløyve ikke er tilstrekkelig. Barneombudet oppfordrer departementet til å fremlegge forslag til en hjemmel som sikrer at alle sjåførere må fremlegge politiattest. Dette kan også sikre nødvendig bevissthet om barnets sikkerhet i anbudsrunder om slik transport og hos de som leverer slike tjenester.

Kommentarer til spørsmålet om politiattest for husstandsmedlemmer i avlastningshjem

Barneombudet viser til det som er omtalt over om at barn med ulike funksjonsnedsettelse er særlig utsatt for vold og overgrep. Dette tilsier at samfunnet må være ekstra oppmerksom på behov for beskyttelsestiltak for denne gruppen.

---

¹ NKVTS rapport nr. 4 2019, Ungdoms erfaringer med vold og overgrep i oppveksten

Barneombudet stiller seg bak vurderingen fra KS om at tilsvarende hensyn må gjelde i disse sakene, som i saker om avlastning etter barnevernloven.

Barneombudet har vurdert de ulike hensyn som fremsettes i Helse- og omsorgsdepartementets brev, og mener at hensynet til barnets sikkerhet må veie tyngst. Vi ber derfor departementet fremme forslag til en hjemmel for å innhente politiattest for husstandsmedlemmer i avlastningshjem etter helse- og omsorgstjenesteloven.

Prinsipielt om krav til fornyelse av politiattesten

Barneombudet er kjent med at politiet ikke vil innfri ønske fra ulike aktører, for eksempel Norges idrettsforbund, Røde Kors og Redd Barna, om utstedelse av nye politiattester etter en gitt tid eller for et nytt verv. Dette mener vi er uheldig.

Barneombudet ber om at de vurderinger myndighetene har gjort i dette spørsmålet blir synliggjort i den videre oppfølgingen av denne saken. Vi er klar over at dette ikke er en del av arbeidsgruppens mandat, men vi mener likevel at Stortinget bør få en orientering om beslutningen som er tatt i dette spørsmålet, samt hvilke hensyn som er vurdert og hvordan disse hensynene er veid opp mot hverandre. En synliggjøring av barnets rett til beskyttelse og hensynet til barnets beste, vil være nødvendig for at lovgiver skal kunne vurdere den beslutningen forvaltningen her har truffet.

Vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Elin Saga Kjørholt
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.